

Check 'Samenwijzer in de GGZ' voor meer inspiratie

Structureel Evalueren in de GGZ

Structureel evalueren

Structureel evalueren betekent regelmatig en samen met de patiënt reflecteren op de voortgang op het behandeldoel. Het helpt om bewust koers te houden en tijdig te kijken of bijsturen nodig is. *Werken we nog aan de juiste dingen, op de juiste manier?*

“Evalueren is een kans om van elkaar te leren.”

Waarom is structureel evalueren belangrijk?

Structureel evalueren helpt om samen te blijven sturen op een effectieve en passende behandeling.

- Het maakt voortgang, effect en afsluiting bespreekbaar
- Het verbetert behandeluitkomsten door tijdig de aanpak of doelen bij te stellen
- Het versterkt de regie van patiënt en behandelaar
- Het vergroot betrokkenheid en samenwerking
- Het voorkomt dat je doorgaat met de behandeling zonder gewenst resultaat

Wat zijn de essentiële elementen van ‘structureel evalueren’?

Wat evalueer je?

Evalueren draait om het behandeldoel van de patiënt. Dit werkt het best als het doel concreet, haalbaar, positief, gedragsgericht en meetbaar is. Bespreek wanneer het doel behaald is en de patiënt zelfstandig verder kan. Pas doelen aan bij een veranderde hulpvraag. Neem eventueel ook andere levensgebieden mee voor een volledig beeld.

- Klachten en symptomen (klachtenreductie)
- Veerkracht en manieren van omgaan met problemen (coping)
- Sociale steun en betrokkenheid van naasten
- Recente levensgebeurtenissen
- De behandelrelatie
- Wat iemand helpt om stappen te zetten (motivatie) en therapietrouw

Wanneer evalueer je?

Evalueren doe je niet alleen aan het eind, maar periodiek en op vaste momenten. Stem de frequentie af op:

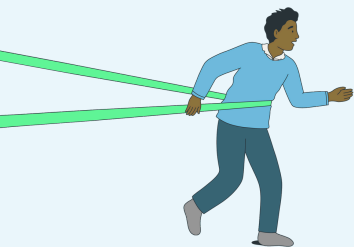
- De persoonlijke doelen van de patiënt.
- Type interventie: stem evaluatiemomenten af op de aard en het ritme van de behandeling.

- Behandelduur: korte trajecten vragen vaak om snellere evaluaties, langere trajecten om bredere reflectiemomenten.
- Patiëntvoorkeur: sommige patiënten willen vaak evalueren, anderen juist minder. Licht het belang van evalueren toe en kies dan passende evaluatiemomenten.

Hoe evalueer je?

- **Evalueer samen:** je stemt met de patiënt en als passende de naaste af h^oe je de voortgang volgt en bespreekt. Borg evaluatie in een structuur door momenten en middelen vast te leggen in het zorgplan.
- Gebruik bij voorkeur vragenlijsten en gezamenlijke reflectie als aanvulling op het gesprek. Die maken kleine veranderingen zichtbaar, signaleren stagnatie en geven houvast in het gesprek. Bespreek uitkomsten actief en koppel ze altijd terug aan het behandeldoel.

Welke uitdagingen kan je als behandelaar tegenkomen?

Evaluëren lijkt vanzelfsprekend, maar kan in de praktijk lastig zijn, door bijvoorbeeld:

- **Beleving van tijdsdruk:** Evaluëren kost tijd en vraagt voorbereiding. In de praktijk kan evalueren vaak tijdens de sessie met de patiënt gebeuren. Voor regiebehandelaren geldt dat zij daarnaast ook de input van de andere betrokkenen bij het zorgplan moeten meenemen.
- **Veranderende doelen of nieuwe hulpvragen:** Tijdens evaluaties kunnen doelen verschuiven of komen er nieuwe zorgen naar voren. Dan is het zoeken: wat krijgt prioriteit, hoe verhoudt dit zich tot het oorspronkelijke doel en waar stuur je op bij?
- **Weerstand of spanning in het contact:** Bij stagnatie of teleurstelling in het resultaat kan evalueren gevoelig liggen, zeker als het gaat over motivatie of de werkrelatie.
- **Vragenlijsten bespreken is lastig:** Je hebt wel scores of uitkomsten, maar hoe begin je daarover? Hoe benoem je verandering of stagnatie op een constructieve manier?
- **De vervolgstap bepalen is niet eenvoudig:** Ook als het beeld helder is, kan het lastig zijn om samen te besluiten wat nu passend is: bijsturen, pauzeren, doorgaan of juist afsluiten?

Deze drempels zijn normaal en bespreekbaar. Intervisie, teamoverleg en goede werkafspraken kunnen helpen om evaluatie toch een waardevolle plek te geven in de behandeling.

Structureel Evalueren in de GGZ

Praktische tips

- **Plan evaluaties meteen bij de start:** Leg samen met de patiënt de eerste evaluatiemomenten vast bij het opstellen van het zorgplan. Zet ze ook in je agenda of plan een herinnering in het EPD. Zo voorkom je dat evaluaties er tussendoor glippen
- **Gebruik meerdere informatiebronnen:** Combineer observaties, vragenlijsten, gesprekken en eventueel zelfmonitoring (zoals dagboeken of apps) om voortgang zichtbaar te maken. Dat geeft een vollediger beeld van hoe het gaat.
- **Koppel de evaluatie aan de doelen:** Zorg dat de evaluatie teruggrijpt op het afgesproken behandeldoel. Begin het gesprek bijvoorbeeld met: “Hoe draagt dit bij aan jouw doel?” of “Wat zegt dit over waar je staat t.o.v. je doel?”
- **Maak stagnatie bespreekbaar:** het uitblijven van een waarneembare verandering kan ongemakkelijk voelen. Normaliseer het: “Het is niet gek als het even niet lukt — laten we samen kijken wat wél helpt.”
- **Herken en benoem terugkerende thema's:** Benoem terugkerende thema's in gesprekken om inzicht te vergroten. Bijvoorbeeld: ‘*We komen vaker terug op dit punt, wat zegt dat volgens jou?*’
- **Betrek naasten als dat helpend is:** Naasten kunnen waardevolle inzichten geven over het dagelijks functioneren. Vraag gericht of en hoe zij input kunnen leveren, als de patiënt daarvoor openstaat.
- **Gebruik je team als klankbord:** Twijfel je over voortgang of aanpak? Bespreek casussen in het MDO of intervisie. Dat helpt bij stagnatie en voorkomt dat je te lang alleen blijft puzzelen.
- **Zie evaluatie als richtinggevend moment:** Een evaluatie is een logisch moment om bij te sturen, over te dragen of juist af te ronden. Gebruik het om samen koers te bepalen.

